

ΙΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

Χάθηκε κι' αὐτή! Στὴ θέσι τῆς πηγαينوέρχεται μέσα στο σπῖτι μιά νέα ἐντελὼς ὁμοία μὲ τὸ πορτραῖτο τοῦ σαλονιοῦ: ἡ Ἀγνή, ἡ γοητευτικὴ μου ἀδελφή, ἡ σύμβουλός μου κ' ἡ φίλη μου, εἶνε τώρα μιά νέα.

Ἔχω ρολοῖ καὶ χρυσὴ ἀλυσίδα, δαχτυλίδι στὸ μικρὸ μου δάχτυλο, φοράω ζακέττα καὶ χτενίζομαι μὲ μεγάλη φροντίδα. Μήπως εἶμαι ἐρωτευμένος πάλι; Ναι, μὰ τὴν ἀλήθεια! Ἀγαπῶ, λατρεύω τὴ μεγαλύτερη ἀπὸ τὶς δεσποινίδες Λάρκινς.

Ἡ δεσποινὶς Λάρκινς δὲν εἶνε καθόλου κοριτσάκι. Εἶνε ψηλὴ, ξεπεταγμένη, μελαχροινὴ, μὲ πολὺ μαῦρα μάτια. Πρέπει νὰ ζυγῶνῃ τὰ τριάντα τῆς χρόνια. Μὰ τὸ πάθος μου γι' αὐτὴν εἶν' ἀπέραντο.

Ἡ δεσποινὶς Λάρκινς σχετίζεται μὲ πολλοὺς ἀξιωματικοὺς κι' αὐτὸ ἀποτελεῖ γιὰ μένα μιά σκληρὴ δοκιμασία. Τοὺς βλέπω νὰ διασχίζουν τὸ δρόμο γιὰ νὰ τὴ ζυγώσουν, ὅταν τὸ καπέλλο τῆς φαίνεται στὸν ὀρίζοντα, συντροφευμένο ἀπὸ τὸ καπέλλο τῆς ἀδελφῆς τῆς. Περνάω ὅλες τὶς ὥρες πού μου μένουν ἐλεύθερες, κόβοντας βόλτες γιὰ νὰ τὴ συναντήσω. Ὁ ἐρωτάς μου μοῦ κόβει τὴν ὄρεξι καὶ μὲ ὑποχρεώνει νὰ φοράω διαρκῶς τὴν πιὸ ὡμορφὴ γραβάτα μου. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαι πιὸ ἀξίος τῆς δεσποινίδος Λάρκινς.

Σκέφτομαι ἀδιάκοπα τὴν ἡλικία μου: δεκαεφτά χρόνων, δηλαδὴ εἶμαι πολὺ νέος γιὰ τὴ μεγαλύτερη ἀπ' τὶς δεσποινίδες Λάρκινς. Μὰ τί σημασία ἔχει; Σὲ λίγο θὰ κλείσω τὰ εἴκοσι! Τριγυρίζω τὰ θράδου ἐξω ἀπὸ τὸ σπῖτι τῶν Λάρκινς. Ἀκούω τὴν πολυαγαπημένη μου πού παίζει ἄρπα. Ὀνειρεύομαι νὰ πιάσῃ φωτιά τὸ σπῖτι, νὰ μαζευτῇ ὁ κόσμος τρομαγμένος ἀπ' ἔξω, νὰ ὀρμήσω κρατῶντας μιά σκάλα, νὰ τὴ στήσω μπροστὰ στὸ παράθυρό τῆς, νὰ τὴ σώσω μέσα στὴν ἀγκαλιά μου, νὰ ξαναγυρίσω πάλι στὸ φλεγόμενο σπῖτι γιὰ νὰ πάρω κάτι πού ἔκείνη λησμόνησε καὶ νὰ χαθῶ μέσα στὶς φλόγες. Γιατὶ τὸ πάθος μου φτάνει μέχρι θυσίας καὶ μοῦ φαίνεται συχνὰ πὼς θὰ ἦμουν εὐτυχισμένος νὰ διακριθῶ μπροστὰ στὴ δεσποινίδα Λάρκινς καὶ νὰ πεθάνω κατόπιν.

Ὅχι πάντα, ὡστόσο! Συχνὰ ὀπτασίες πιὸ εὐχάριστες παρουσιάζονται μπροστὰ μου. Ἐνα θράδυ, καθὼς ντύνομαι γιὰ νὰ πάω σ' ἕνα μεγάλο χορὸ πού δίνουν οἱ Λάρκινς, ὀνειρεύομαι πὼς ἔχω τὸ θάρρος νὰ κάνω μιά ἐξομολόγησι στὴν πολυαγαπημένη μου, ἡ ὁποία ἀφήνει τὸ κεφάλι τῆς νὰ γείρῃ στὸν ὦμο μου καὶ ψιθυρίζει: «ὦ! κύριε Κόπερφιλντ, μπορῶ νὰ πιστέψω στ' αὐτιά μου;»

Ὀνειρεύομαι ἀκόμα ὅτι τὴν ἄλλῃ μέρα, ὁ κ. Λάρκινς ἔρχεται καὶ μὲ βρίσκει χαμογελαστός καὶ μοῦ λέει: «Ἀγαπητέ μου Κόπερφιλντ, ἡ κόρη μου μοῦ τὰ εἶπε ὅλα. Ἡ νεότης σας δὲν ἀποτελεῖ κανένα ἐμπόδιο στὸ γάμο σας μαζί τῆς. Νὰ εἴκοσι χιλιάδες λίρες. Παντρευτῆτε καὶ γενήτε εὐτυχισμένοι!»

Μὲ τὰ ὄνειρα αὐτὰ στὸ μυαλό μου, πηγαίνω στὴν ἐσπερίδα τῶν Λάρκινς. Τὸ σπῖτι εἶνε γεμάτο φῶτα, λουλούδια, μουσικὲς καὶ ἀξιωματικοὺς (πρᾶγμα πού μὲ δυσχεραίνει πολὺ), ἡ μὲς Λάρκινς λάμπει ἀπὸ ὡμορφιά, μέσα σὲ μιά γαλάζια τουαλέττα κι' ἔχει τὰ μαλλιά τῆς στολισμένα μὲ μιά γιρλάντα ἀπὸ «Μὴ μὲ λησμόνει» (σὰν νὰ ἦταν δυνατόν νὰ τὴν λησμονήσω!)...

Εἶνε ὁ πρῶτος μεγάλος χορὸς στὸν ὁποῖο εἶμαι προσκαλεσμένος καὶ τᾶχω λίγο χαμένα. Κανένας δὲν μὲ ρωτᾷ πὼς τὰ πηγαίνουν οἱ μικροὶ μου συμμαθηταί, πρᾶγμα πού μοῦ φαίνεται σὰν τὴ χειρότερη προσβολή. Τὰ μάτια μου ἐν τῷ μεταξύ δὲν χορταίνουν νὰ βλέπουν τὴ θεὰ τῶν ὁνείρων μου πού περιφέρεται ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὑπέροχη, γοητευτικὴ, οὐρανία. Τέλος σὲ κάποια στιγμή μὲ πλησιάζει καὶ μὲ ρωτᾷ μὲ χάρι ἂν χορεύω.

Ὑποκλίνομαι τραυλίζοντας:

— Μάλιστα, μαζί σας, μὲς Λάρκινς.
— Μονάχα μαζί μου;
— Ναι, δὲν θάνοιωθα καμμιά εὐχαρίστησι ἂν χόρευα μὲ μιά ἄλλη.

Ἡ μὲς Λάρκινς γελάει καὶ κοκκινίζει, — τοῦλάχιστον μοῦ φάνηκε ὅτι τὴν εἶδα νὰ κοκκινίζει. Ἐπειτα μοῦ λέει:

— Θὰ χορέψω μαζί σας τὸν προσεχῆ χορὸ.

Ὅταν ἔρχεται ἡ σειρά μου, ἡ μὲς Λάρκινς μοῦ λέει μὲ κάποια ἀμφιβολία:

— Ὁ χορὸς αὐτὸς εἶνε θάλας. Μήπως δὲν χορεύετε θάλας; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ λοχαγὸς Μπαίλεϋ θὰ μπορούσε νὰ σᾶς ἀντικαταστήσῃ.

Μὰ χορεύω θάλας τόσο καλὰ μάλιστα, ὥστε παρασύρω τὴ μὲς Λάρκινς μὲς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ λοχαγοῦ Μπαίλεϋ. Ὑποφέρει ὁ φτωχὸς γι' αὐτὸ εἶμαι βέβαιος. Μὰ τί μὲ νοιάζει; Κι' ἐγὼ ὑπέφερα!... Χορεύω μὲ τὴ μὲς Λάρκινς καὶ δὲν ξέρω πειὰ πού εἶμαι, ὡς τὴ στιγμή πού ξαναβρίσκομαι καθισμένος μόνος, πλάι στὸ εἶδωλό μου, σ' ἕνα μικρὸ σαλόνι. Ἐκεῖνη θαυμάζει τὸ ἄνθος πού ἔχω στὴ μπουτονιέρα μου — μιά ροζ καμέλια πού τὴν ἀγόρασα μισὴ κορώνα. Τῆς τὴν προσφέρω λέγοντας:

— Γι' αὐτὸ τὸ ἄνθος σᾶς ζητάω μὲ ἀνεκτίμητη ἀμοιβή, μὲς Λάρκινς.

— Ἀλήθεια; Καὶ ποιά εἶν' αὐτὴ ἡ ἀμοιβή; μὲ ρωτᾷ ἡ μὲς Λάρκινς.

— Ἐνα ἀπὸ τὰ λουλούδια σας πού θὰ τὸ φυλάξω ὅπως φυλάει ὁ φιλάργυρος τὸ χρυσάφι του.

— Εἴστε ἕνας νέος πολὺ τολμηρὸς, λέει ἡ μὲς Λάρκινς. Ὅριστε...

Καὶ καθόλου θυμωμένη, μοῦ προσφέρει ἕνα λουλούδι, πού τὸ φέρνω στὰ χεῖλιά μου πρὶν τὸ κρύψω πάνω ἀπ' τὴν καρδιά μου. Ἐπειτα ἡ μὲς Λάρκινς μὲ παίρνει ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ προσθέτει γελῶντας:

— Τώρα, συνοδέψτε με ὡς τὸ λοχαγὸ γιὰ νὰ χορέψω καὶ μ' αὐτόν...

Τὴν συνοδεύω, τὴν ἀφήνω καὶ βυθίζομαι στὴ γλυκεῖα ἀνάμνησι τοῦ χοροῦ καὶ τῆς συνομιλίας πού εἶχα μαζί τῆς. Σὲ λίγο τὴ βλέπω νὰ ξαναγυρίζῃ, στηριγμένη στὸ μπράτσο ἑνὸς ἡλικιωμένου κυρίου, ὁ ὁποῖος ὡς τὴ στιγμή ἐκεῖνη δὲν εἶχε πάψει νὰ παίξῃ οὔστ καὶ νὰ λήῃ:

— Ἀ! νὰ ὁ τολμηρὸς μου καβαλλιέρος!... Κύριε Κόπερφιλντ, ὁ κ. Σήστλ θέλει νὰ κάνῃ τὴ γνωριμία σας.

Ὑποθέτω ὅτι πρόκειται γιὰ κάποιο οἰκογενειακὸ φίλο καὶ συγκινούμαι βαθειά.

— Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὸ ὠραῖο σας γούστο, ἀγαπητὲ κύριε, μοῦ λέει ὁ κ. Σήστλ. Σᾶς τιμᾷ. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐνδιαφέρεσθε καθόλου γιὰ τὴ θρυωνία. Ἔχω καὶ καλλιερῶ ἕνα μεγάλο κτῆμα κοντὰ στὸ Ἀσφορντ... Ἄν ἔρθετε ποτὲ ἀπὸ κεῖ, θὰ εἶμαστε εὐτυχεῖς νὰ σᾶς φιλοξενήσουμε ὅσο καιρὸ θελήσετε.

Εὐχαριστῶ θερμὰ τὸν κ. Σήστλ. Καὶ χορεύω ἀκόμα μιά φορὰ μὲ τὴ μὲς Λάρκινς. Χορεύω τόσο καλὰ, ὅπως λέει ἐκεῖνη...

Ξαναγυρίζω ἄργα τὴ νύχτα στὸ σπῖτι κυριευμένος ἀπὸ μιά ἀνέκφραστη γοητεία, ἡ ὁποία παρατείνεται ἐπὶ μερικὲς ἡμέρες καὶ χορεύω στὸν ὁνειρὸ μου ὅλη τὴ νύχτα, μὲ τὸ μπράτσο μου περασμένο γύρω ἀπὸ τὴ μέση τῆςπροσφιλοῦς μου θεᾶς.

Μὰ δὲν συναντῶ πειὰ τὴ μὲς Λάρκινς οὔτε στὸ δρόμο, οὔτε στὸ σπῖτι τῆς, ὅταν πηγαίνω ἐκεῖ γιὰ ἐπίσκεψι. Καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀπογοήτευσί μόνις μὲ παρηγορεῖ τὸ μαραμένο λουλούδι πού τὸ φυλάω σὰν μιά ἱερὴ ὑπόσχεσι.

— Τρὸτ, μοῦ λέει ἕνα θράδυ ἡ Ἀγνή. Ξέρεις ποιά παν-

τρεύεται αδριο; Κάποια πού την θαυμάζεις πολύ.

— "Οχι έσύ βέβαια, 'Αγνή;

— 'Εγώ; κάνει εκείνη σηκώνοντας τὰ γελαστά μάτια της. Τόν άκούς, μπαμπά; "Οχι, όχι! Παντρεύεται ή μίς Λάρκινς! Μόλις βρίσκω τη δύναμι νά τραυλίσω: —Παντρεύ...εται... μέ τό λοχαγό Μπαίλεϋ;

— "Οχι, καθόλου! Παντρεύεται μέ τόν κ. Σήστλ, έναν καλλιεργητή θρυωνίας.

Η είδησις αυτή μέ συντρίβει για καμμιά δεκαπενταριά μέρες. Ούτε τό δαχτυλίδι μου φοράω πειά, ούτε την πιό ώμορφη γραβάτα μου, ούτε τὰ πιό καλά μου ρούχα, και στενάζω αδιάκοπα πάνω άπ' τό ξεραμένο πειά λουλουδι της πρώην δεσποινίδος Λάρκινς. Στο τέλος όμως θαρυστημένος πειά άπ' αυτή τη ζωή, πετάω τό λουλουδι και ξαναγίνομαι κομψός.

Αυτές είνε ή τελευταίες μου άναμνήσεις άπό την εποχή πού ζύγωνα τὰ δεκαεφτά μου χρόνια.

XIX

Δέν ξέρω ακριβώς αν ήμουν εύχαριστημένος ή θλιμμένος όταν είδα νά πλησιάξη τό τέλος των σπουδών μου και ή μέρα πού έπρεπε ν' αφήσω τό λύκειο Στρόνγκ. "Ημουν πολύ εύτυχής εκεί κι' ασφαλώς ή σκέψις ότι θα έφευγα μέ μελαγχολούσε λίγο. Μά για άλλους λόγους, άρκετά άόριστους ώστόσο, ήμουν εύτυχισμένος.

— 'Αγαπητέ μου Τρότ, μου είπε ή θεία μου λίγο καιρό μετά την έξοδό μου άπό τό λύκειο. Ξέρεις τί πρέπει νά κάνουμε; 'Επειδή δέν διάλεξες ακόμη έπάγγελμα, μου φαίνεται ότι θα ήταν καλύτερα ν' αναβάλουμε για λίγο καιρό τη λύσι του άκανθώδους αυτού ζητήμα-

τος. "Ετσι, έν τώ μεταξύ, θα μπορέσης νά σκεφθής τό πράγμα, όχι πειά σαν μαθητής, αλλά σαν άντρας.

Η σκέψις ότι θα γινόμεουν ένας νέος άντρας άνεξάρτητος μέ γοήτευε. Είχα κάνει μέ τη θεία μου πολλές και σοβαρές συνομιλίες για τό έπάγγελμα πού θα διάλεγε. "Ενα χρόνο τώρα έσπαζα τό κεφάλι μου για νά θρω μιιά ίκανοποιητική άπάντησι στην έρώτησι πού μου έκανε αδιάκοπα: «Τί θα σου άρεσε νά γίνης;» Μά δέν κατώρθωνα ν' ανακαλύψω στον έαυτό μου καμμιά ξεχωριστή προτίμησι για κανένα έπάγγελμα. Γι' αυτό ή έπιθυμία μου περιωριζόταν στé νά θρω μιιά δουλειά πού δέν θα στοίχιζε πολλές δαπάνες στη θεία μου και ν' άφοσιωθώ σ' αυτή μέ όλες μου τις δυνάμεις.

— Ναί, θεία μου θα προσπαθήσω.

— Μου φαίνεται, έξακολούθησε ή θεία μου, ότι μιιά αλλαγή ζωής και όρίζοντος θα σου έκανε καλό και θα σε βοηθούσε νά δής καλύτερα μέσα στον έαυτό σου και νά πάρης την άπόφασί σου. "Ας υποθέσουμε ότι κάνεις ένα μικρό ταξίδι, ότι ξαναγυρίζεις στα μέρη πού γεννήθηκες για νά ξαναδής αυτή τη γυναίκα μέ τό άπαίσιό όνομα.

Η γυναίκα αυτή ήταν ή καλή μου Πέγκοττυ, την όποία ή θεία μου δέν είχε συγχωρήσει ποτέ γιατί την... έλεγαν Πέγκοττυ.

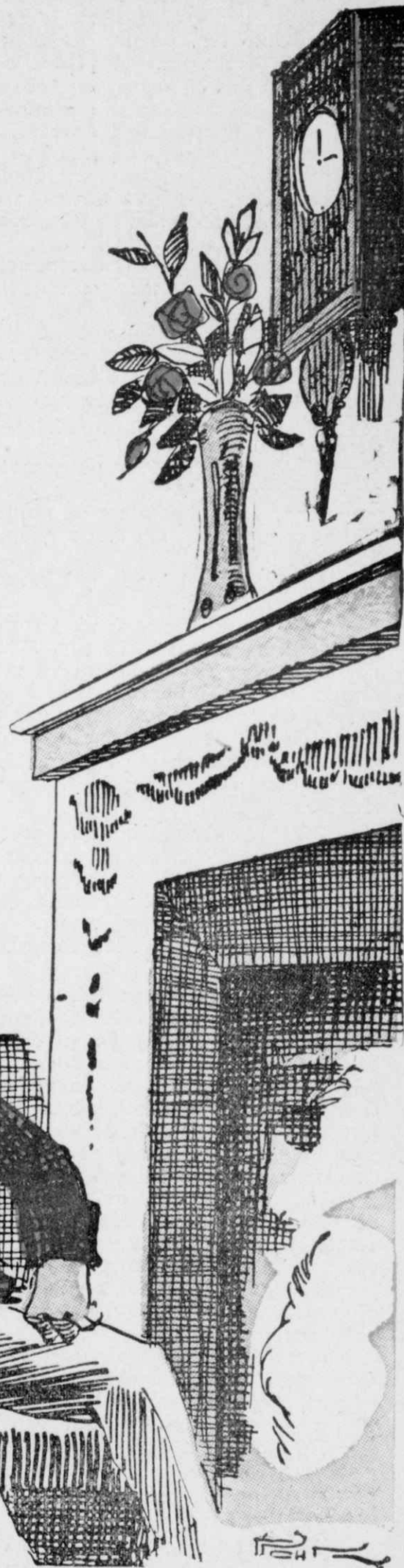
— Τίποτε στον κόσμο, θεία μου, της άπάντησα, δέν θα μπορούσε νά μου κάνει μεγαλύτερη εύχαρίστησι.

— 'Ωραία! 'Εκείνο πού θέλω άπό σένα, Τρότ, είνε νά σε δώ έναν άντρα μέ ψυχή γεμάτη ύγεια... Θέλω νά είσαι σταθερός, νά έχης θέλησι και άποφασιστικότητα! Νά έχης χαρακτήρα, Τρότ... Νά τί θέλω άπό σένα!... Θέλω δηλαδή νά έχης ό,τι δέν είχαν οί φτωχοί σου γο-

νείς.

Τής είπα τότε ότι και μένα ή πιό ζωηρή μου έπιθυμία ήταν νά μη την άπογοητεύσω.

— Για νά συνηθίσης άπό τώρα νά

Η 'Αγνή έφερε άπαλά τό χέρι της στα χείλη μου.

θασιζέσαι στον έαυτό σου, είπε ή θεία μου, θά φύγης μόνος σου για τὸ ταξίδι αὐτό. Στὴν ἀρχή σκέφτηκα νά σοῦ δώσω καί τὸν κ. Ντίκ για συντροφιά. Μά, σκέφτηκα ὅτι εἶνε προτιμότερο νά μείνη κοντά μου καί νά φροντίζῃ για μένα.

Ο κ. Ντίκ φάνηκε λίγο ἀπογοητευμένος. Μά ή σκέψις ὅτι θά εἶχε τὴν τιμὴ νά φροντίζῃ για τὴν πιὸ ἀξιοθαύμαστη γυναίκα τοῦ κόσμου, τοῦ ξανάδωσε τὸ κέφι του.

Σέ λίγες μέρες ή θεία μου μ' ἐφωδίασε μ' ἓνα πορτοφόλι παραφουσκωμένο, με μιά ταξιδιωτικὴ θαλίτσα καί με ξεπροβόδισε στοργικά. Με γέμισε φιλήματα καί καλὲς συμβουλὲς καί ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ μου ἦταν νά δῶ τὸν κόσμο καί νά σκεφτῶ, μοῦ συνέστησε νά κάνω ἓνα σταθμὸ μερικῶν ἡμερῶν στὸ Λονδίνο, εἴτε κατὰ τὴ μετάβασι, εἴτε κατὰ τὴν ἐπιστροφή. Με δυὸ λόγια, ἤμουν ἐλεύθερος νά κάνω ὅ,τι ἤθελα, ἐπὶ τρεῖς ὁδομάδες ἢ ἓνα μῆνα, χωρὶς ἄλλους ὅρους παρὰ νά βλέπω, νά σκέπτομαι καί νά τῆς στέλνω τρεῖς ἐπιστολὲς τῇ ὁδομάδᾳ, στίς ὁποῖες νά τῆς ἐκθέτω λεπτομερῶς τὰ πάντα.

Πῆγα στὴν ἀρχὴ στὸ Καντέρμπουρι για ν' ἀποχαιρετήσω τὴν Ἀγνή καί τὸν πατέρα της (εἶχα ἀκόμα τὴν κάμαρή μου στὸ σπίτι τους) καθὼς καί τὸν καλὸ δόκτορα Στρόνγκ. Ἡ Ἀγνή χάρηκε πολὺ πού με εἶδε καί μοῦ εἶπε πῶς τὸ σπίτι τῆς φαινόταν ἀλλαγμένο ἀπὸ τότε πού ἔφυγα.

— Κι' ἐγὼ βρίσκω τὸν ἑαυτό μου ἀλλαγμένο, τῆς ἀπάντησα. Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχω πειὰ τὸ δεξί μου χέρι. Ὅλοι ὅσοι σέ ξέρουν, Ἀγνή, ἔρχονται νά ζητήσουν κοντά σου βοήθεια καί συμβουλὴ.

— Φοβᾶμαι πῶς ὅσοι με γνωρίζουν με παραχαϊδεύουν, μοῦ ἀπάντησε ἡ Ἀγνή μ' ἓνα γλυκὸ χαμόγελο.

— Ὅχι, μά δὲν μοιάζεις με καμμιά ἄλλη γυναίκα, Ἀγνή. Εἶσαι τόσο καλὴ καί τόσο γλυκεῖα. Καί ἔχεις πάντοτε δίκιο σέ ὅ,τι λές.

— Μιλᾶς, εἶπε ἡ Ἀγνή γελῶντας σὰν νά ἤμουν ἡ πρῶνη δεσποινὶς Λάρκινς.

— ὦ! δὲν εἶνε σωστὸ νά καταχρᾶσαι τῆς ἐμπιστοσύνης μου! ἀπάντησα κοκκινίζοντας. Μά, παρ' ὅλ' αὐτὰ, θά ἐξακολουθήσω νά ἐμπιστεύωμαι τὰ πάντα σέ σένα Ἀγνή. Δὲν μπορῶ νά κάνω διαφορετικά. Κάθε φορὰ πού θάχω μιά θλίψι ἢ θά ἐρωτεύωμαι, θάρχωμαι νά σοῦ τὸ λέω, ἔστω καί ἂν ἐρωτευθῶ με τὰ σωστά μου.

— Μά καί με τὴ μὲς Λάρκινς ἤσουν ἐρωτευμένος με τὰ σωστά σου, εἶπε ἡ μὲς Ἀγνή γελῶντας με ὅλη της τὴν καρδιά.

— ὦ! τὴν ἀγαποῦσα σὰν παιδί, σὰν παιδί! ἀπάντησα γελῶντας κι' ἐγὼ, ἂν καί τὰ εἶχα χαμένα λίγο. Ὁ καιρὸς περνάει κ' εἶμαι βέβαιος ὅτι γρήγορα ἢ ἀργὰ θά ἀγαπήσω με ἀληθινὸ πάθος. Αὐτὸ πού με ξαφνιάζει εἶνε πῶς καί σὺ δὲν ἐρωτεύθηκες ἀκόμα, Ἀγνή.

Ἡ Ἀγνή ἐξακολουθοῦσε νά γελά, κουνῶντας τὸ κεφάλι της.

— ὦ! ἐξακολούθησα. Ξέρω καλὰ πῶς δὲν συμβαίνει τίποτε τέτοιο. Θά μοῦ τὸ ἔλεγες ἡ τούλάχιστον (γιατὶ τὴν εἶδα νά κοκκινίζῃ ἐλαφρά) θά μ' ἀφηνεσ νά τὸ μαντέψω. Μά δὲν ξέρω κανένα στὸν κόσμο πού νά εἶνε ἀξίος νά σ' ἀγαπήσῃ, Ἀγνή. Θά ἔπρεπε νά παρουσιαστῇ ἓνας νέος πολὺ ἀνώτερος ἀπ' ὅσους συχνάζουν ἐδῶ για νά δώσω τὴ συγκατάθεσί μου. Στὸ ἐξῆς θά κυττάζω πολὺ προσεχτικὰ ὅλους τοὺς θαυμαστάς σου καί σέ βεβαιῶνω πῶς θά δειχτῶ πολὺ ἀπαιτητικὸς σ' ἐκείνον πού θά θελήσῃ νά γίνῃ σύζυγός σου.

Μιλοῦσαμε ἔτσι μισὸ στ' ἀστεῖα μισὸ στὰ σοβαρά — πράγμα πού μᾶς τὸ ἐπέτρεπε ἡ φιλία, ἡ ὁποία μᾶς συνέδεε ἀπὸ τὰ παιδικὰ μας χρόνια — ὅταν ἡ Ἀγνή, ὑψώνοντας τὰ μάτια καί ἀλλάζοντας τόνο, μοῦ εἶπε ἔξαφνα:

— Τρότ, θέλω νά σοῦ πῶ κάτι πού δὲν μπορῶ νά τὸ πῶ σέ κανέναν ἄλλο. Δὲν πρόσεξες τελευταῖα μιά μεταβολὴ στὸν πατέρα μου;

Τὴν εἶχα προσέξει πράγματι αὐτὴ τὴν μεταβολὴ κ' εἶχα ἀναρωτηθῇ συχνὰ ἂν τὴν εἶχε προσέξει κι' ἐκείνη. Φαίνεται πῶς τὸ πρόσωπό μου μιλοῦσε για μένα, γιατὶ χαμήλωσε τὰ μάτια της, τὰ ὁποῖα ἦσαν γεμάτα δάκρυα.

— Πές το μου τί εἶνε, ψιθύρισε πολὺ σιγά.

— Μοῦ φαίνεται... Μπορῶ νά μιλήσω εὐλικρινῶς, Ἀγνή, με ὅλη τὴ μεγάλη στοργὴ πού ἔχω για σένα;

— Ναί, μοῦ ἀπάντησε.

— Φοβᾶμαι ὅτι τοῦ κάνει κακὸ τὸ πολὺ πιότ. Εἶνε συχνὰ πολὺ νευρικός. Τὸ χέρι του τρέμει, μιλάει με δυσκολία καί τὰ μάτια του γίνονται ἀπλανῆ. Πρόσεξα μάλιστα ὅτι τὶς στιγμὲς αὐτὲς, ὅταν δὲν εἶνε πειὰ ὁ ἴδιος, τοῦ παρουσιάζε-

ται κάποια ὑπόθεσις...

— Ἡ μάλλον τοῦ τὴν παρουσιάζει ὁ Οὐρία, εἶπεν ἡ Ἀγνή.

— Ἀκριβῶς. Καί ἡ ἰδέα ὅτι εἶνε ἀνίκανος ν' ἀσχοληθῇ μ' αὐτὴ, ὅτι δὲν τὴν καταλαβαίνει κι' ὅτι δὲν μπορεῖ νά κρύψῃ τὴν κατάστασί του, ἐπιδρᾷ σ' αὐτὸν τόσο, ὥστε τὴν ἄλλη μέρα γίνεταί χειρότερα, κι' ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ ἐξάντλησί του καί τὸ βλοσυρὸ του ὕφος. Μὴ τρομάξῃς μ' αὐτὸ πού θά σοῦ πῶ, Ἀγνή, μά δὲν πάει πολὺς καιρὸς πού τὸν εἶδα σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι νά ἔχῃ τὸ κεφάλι του χωμένο μέσα στὰ χέρια του καί νά κλαίῃ σὰν παιδί.

Ἡ Ἀγνή, καθὼς μιλοῦσα ἀκόμη, ἔβαλε ἀπαλὰ τὸ χέρι της στὰ χεῖλη μου καί συγχρόνως σηκώθηκε για νά ὑποδεχθῇ τὸν πατέρα της, ὁ ὁποῖος μῆκε μέσα. Τὸν φίλησε καί ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὸν ὦμο του.

Κ' οἱ δυὸ μαζί με κύτταζαν κ' ἡ ἔκφρασι τοῦ προσώπου τῆς Ἀγνῆς ἦταν πολὺ συγκινητικὴ. Ὑπῆρχε μέσα στὸ ὠραῖο της βλέμμα τόση θαθεῖα ἀγάπη για τὸν πατέρα της, τόση εὐγνωμοσύνη για τὴ στοργὴ καί τὶς φροντίδες με τὶς ὁποῖες τὴν περιέβαλλε, καί συγχρόνως τὰ μάτια της με ἰκέτευαν τόσο θερμὰ νά φανῶ ἐπιεικὴς γι' αὐτὸν καί νά μὴ τὸν κρίνω αὐστηρά, φαινόταν τόσο ἀφωσιωμένη, τόσο γεμάτη συμπόνοια, τόσο θλιμμένη καί τόσο σίγουρη ὅτι συμμεριζόμουν ὅλα της τὰ αἰσθήματα, ὥστε καμμιά της κουβέντα δὲν θά μπορούσε νά μοῦ πῇ περισσότερα, οὔτε νά με συγκινήσῃ βιαιότερα.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ θά παίρναμε τὸ τσαί μας στὸ σπίτι τοῦ δόκτορα Στρόνγκ. Στὴν ὠρισμένη ὥρα τὸν ἐβρήκαμε μαζί με τὴ νεαρὴ σύζυγό του τὴν Ἀννί καί τὴν πεθερά του τὴν κ. Μάρκλεχαμ ἢ «Γερο-Στρατηγὸ», ὅπως τὴ λέγαμε, καθισμένο στὸ γραφεῖο του κοντὰ στὴ φωτιά. Ὁ δόκτωρ, πού ἐνδιαφερόταν μὰ τὸ ταξίδι μου τόσο σὰ νά ἐπρόκειτο νά πάω τούλάχιστον στὴν Κίνα, με δέχτηκε σὰν ἐπίσημο καί σπουδαῖο ξένο.

— Δὲν θά προσλάβω πειὰ ἄλλους μαθητάς, Γουίκφιλντ! εἶπε σέ κάποια στιγμή στὸν πατέρα τῆς Ἀγνῆς. Ἀρχίσα νά γίνωμαι τεμπέλης καί θέλω νά ξεκουραστῶ. Σ' ἔξη μῆνες θ' ἀφήσω τὸ λυκεῖό μου καί θ' ἀρχίσω μιά πιὸ ἡσυχὴ ζωὴ.

— Δέκα χρόνια τώρα μοῦ τὸ λές αὐτό, δόκτωρ! ἀπάντησε ὁ κ. Γουίκφιλντ.

— Ναί, μά αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ ἀπόφασί μου εἶνε ἀμετάκλητη. Θά με διαδεχθῇ ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς διδασκάλους μου. Θά σέ παρακαλέσω μάλιστα, ἀγαπητέ μου Γουίκφιλντ, νά συντάξῃς καί τὸ σχετικὸ συμβόλαιο.

— Βέβαια, ἀπάντησε ὁ κ. Γουίκφιλντ. Πρέπει νά συνταχθῇ συμβόλαιο για νά μὴ σέ κλέψουν, πράγμα πού θά συνέβαινε ἀσφαλῶς ἂν ἔκανες τὴν ἐκχώρησι χωρὶς συμβόλαιο.

— Ἀν δὲν εἶχα τὴν Ἀννί καί τὸ Λεξικό μου, εἶπεν ὁ δόκτωρ, δὲν θά εἶχα πειὰ στὸν κόσμο τίποτε πού νά μ' ἐνδιαφέρῃ.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ὁ κ. Γουίκφιλντ γύρισε καί κύτταξε τὴν Ἀννί πού καθόταν κοντὰ στὸ τραπέζι τοῦ τσαγιοῦ μαζί με τὴν Ἀγνή. Μά ἐκείνη μοῦ φάνηκε πῶς ἀπέφυγε τὸ βλέμμα του με μιά στενοχώρια πολὺ μεγάλη.

Γιατὶ τάχα τὴν κύτταζε ἔτσι; Καί γιατί ἐκείνη στενοχωριόταν τόσο; Τί ἤξερε γι' αὐτὴν; Μήπως ὅτι ἡ Ἀννί ἀγαποῦσε τὸν ἐξάδελφό της Τζάκ Μάλντον κι' ὅτι πρόδιδε τὸ σύζυγό της; Ναί, μιά τέτοια ὑποψία περνοῦσε ἀπὸ τὸ μυαλό μου. Καί τὴν δυνάμωνε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Γουίκφιλντ εἶχε φροντίσει νά διορισθῇ ὁ ἐξάδελφος τῆς Ἀννί στίς Ἰνδίες. Τὸ εἶχε κάνει αὐτὸ ἀσφαλῶς για νά τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κοντὰ της καί νά σώσῃ τὸ φίλο του δόκτορα Στρόνγκ ἀπὸ τὴν ἀτιμία.

Ὁ δόκτωρ Στρόνγκ λάτρευε τὴ μουσικὴ. Ἡ Ἀγνή τραγουδοῦσε με γούστο, ὅπως κ' ἡ Ἀννί. Μᾶς τραγοῦδῃσαν μερικὰ ντουέττα, ἔπειτα ἔπαιξαν στὸ πιάνο ἃ κάτρ-μαῖν κι' ἔτσι εἶχαμε ἓνα πραγματικὸ κονσέρτο. Ἐκεῖνο ὅμως πού πρόσεξα, ἐνῶ ἡ Ἀγνή κ' ἡ Ἀννί ἔπαιζαν μουσικὴ, ἦταν ὅτι ὁ κ. Γουίκφιλντ δὲν εὐχαριστιόταν καθόλου βλέποντας τὴν κόρη του κοντὰ στὴ γυναίκα τοῦ φίλου του. Μά κι' ἐμένα, ἐκείνο τὸ βράδυ, ἡ ὠμορφιά τῆς Ἀννί δὲν μοῦ φαινόταν τόσο ἄθῶα ὅσο ἄλλοτε, ἐνῶ ἀντιθέτως τῆς Ἀγνῆς εἶχε μιά οὐρανία γλυκύτητα.

Πάντως ἡ βραδύα πέρασε γοητευτικά. Τελείωσε μ' ἓνα ἐπεισόδιο πού δὲν θά τὸ ξεχάσω. Τὴν ὥρα πού φεύγαμε, ἡ Ἀγνή προχώρησε για νά φιλήσῃ τὴν Ἀννί, ὅταν ἔξαφνα ὁ κ. Γουίκφιλντ πέρασε ὀρμητικὰ ἀνάμεσά τους καί τράβηξε μαζί του τὴν κόρη του, χωρὶς νά τὴν ἀφήσῃ νά φιλήσῃ τὴ

φίλη της. Είδα τότε το πρόσωπο της "Αννι νά παίρνει μια πολύ αλλόκοτη έκφρασι.

Δέν θά μπορούσα νά περιγράψω τήν έντύπωσι πού μου έκαναν όλ' αυτά. Μου φαινόταν πώς είχα αφήσει τὸ σπίτι τοῦ δόκτορος Στρόνγκ, τυλιγμένο σ' ἓνα βαρὺ σύννεφο. Στὸ σεβασμὸ πού μου προκαλοῦσαν τὰ γκριζὰ του μαλλιά, εἶχε προστεθῇ τώρα μιά μεγάλη συμπόνοια γι' αὐτὸν τὸν άνθρωπο, τοῦ ὁποίου πρόδιδαν τὴν ἐμπιστοσύνη κι' ἓνας ζωηρὸς θυμὸς ἐναντίον αὐτῶν πού τοῦ ἔκαναν κακὸ. "Ενοιώθα ἀσυναίσθητα ὅτι κάποια μεγάλη δυστυχία τὸν ἀπειλοῦσε.

Μὰ τὴν ἄλλη μέρα τὰ ξέχασα ὅλ' αὐτὰ μέσα στὴ συγκίνησί μου πού θ' ἄφηνά τὸ παλὸ σπίτι τοῦ κ. Γουίκφιλντ πού ἦταν γεμάτο ἀπὸ τὴ γλυκεῖα παρουσία τῆς "Αγνῆς. "Ασφαλῶς, κάποια μέρα θά ξαναγύριζα σ' αὐτό. Θά κοιμόμουν ἴσως συχνά ἀκόμη στὴν παλιὰ μου κάμαρη. Μὰ ὁ καιρὸς πού εἶχα ζήσει σ' αὐτό, εἶχε τελειώσει καὶ ἀνῆκε πειὰ στὸ παρελθόν. Καθὼς ἀμπαλάριζα τὰ βιβλία μου καὶ τὰ ρούχα μου γιὰ νὰ τὰ στείλω στὸ σπίτι τῆς θείας μου, ἐνοιώθα μιά μεγάλη θλίψι, πού προσπαθοῦσα νὰ τὴν κρύψω ἀπὸ τὸν Οὐρία Χήπ, ὁ ὁποῖος μὲ βοηθοῦσε μὲ τόση προθυμία ὥστε εἶχα ἀρχίσει νὰ ὑποψιάζωμαι πὼς τὸν ἐνθουσίαζε ἡ ἀναχώρησί μου.

"Ὡστόσο χωρίστηκα ἀπὸ τὴν "Αγνῆ καὶ τὸν πατέρα της μὲ μιά φαινομένη ψυχραιμία καὶ πῆρα τὸ λεωφορεῖο τοῦ Λονδίνου.

Φτάνοντας στὴν πρωτεύουσα, κατέλυσά στὸ «Χρυσὸ Σταυρὸ», ἓνα παλὸ ξενοδοχεῖο, πού θρискόταν σὲ μιά πυκνοκατοικημένη συνοικία. Μου ἔδωσαν ἐκεῖ ἓνα δωμάτιο τόσο κλειστὸ, ὥστε ἔμοιαζε μὲ οἰκογενειακὸ κενοτάφιο. "Η συναισθησι τῆς ἐξαιρετικῆς μου νεότητος μὲ παρέλυε, ἔβλεπα ὅτι δὲν ἐπιβαλλόμουν σὲ κανένα: ἡ ὑπηρετρία πού μὲ περιποιόταν, δὲν πρόσχε καθόλου τί τῆς ἔλεγα καὶ τὸ γκαρσόνι μου φερόταν μὲ μεγάλη οἰκειότητα καὶ μου ἔδινε συμβουλές.

— Τί θέλετε νὰ σᾶς σερβίρω; μου ἔλεγε μὲ προστατευτικὸ τόνο. Οἱ νέοι σὰν ἐσᾶς ἀγαποῦν τὰ πουλερικά. Σᾶς συμβουλεύω νὰ πάρετε κοττόπουλο...

Τοῦ ἀπάντησα μὲ ὅση περισσότερη μεγαλοπρέπεια μπορούσα, ὅτι τὸ κοττόπουλο δὲν μου ἔλεγε τίποτε.

— "Αδύνατον! εἶπε τὸ γκαρσόνι. Συνήθως οἱ νέοι σὰν ἐσᾶς δὲν γουστάρουν τὸ θωϊδινὸ καὶ τὸ ἀρνίσιο κρέας. Πάρτε τότε μιά κοτελέττα μοσχάρι.

Δέχτηκα αὐτὴ τὴν πρότασι, γιατί δὲν ἤμουν ἱκανὸς νὰ πῶ τίποτε ἄλλο.

— Σᾶς ἀρέσουν ἡ πατάτες; μὲ ρώτησε πάλι τὸ γκαρσόνι χαμογελώντας φιλικά. Συνήθως οἱ νέοι κύριοι σὰν ἐσᾶς ἐπιβαλλόντων γιὰ τίς πατάτες.

Τί νὰ κάνω; Παράγγειλά μιά κοτελέττα μοσχάρι μὲ πατάτες. "Επειτα ἔστειλά τὸ γκαρσόνι στὸ γραφεῖο τοῦ ξενοδοχείου νὰ νὰ δῇ ἂν ὑπῆρχε κανένα γράμμα γιὰ μένα. "Ημουν βέβαιος ὅτι δὲν μπορούσε νὰ εἶχε ῥθῆ κιόλας γράμμα τῆς θείας μου, μὰ τὸ ἔκανα αὐτό γιατί νόμιζα ὅτι μου ἔδινε ἐπιβάλλον.

Τὸ γκαρσόνι ξαναγύρισε σὲ λίγο καὶ μου εἶπε ὅτι δὲν ὑπῆρχε τίποτε γιὰ μένα, πράγμα γιὰ τὸ ὁποῖο θεώρησα ὑποχρέωσί μου νὰ κάνω τὸν ξαφνιασμένο. "Επειτα ἄρχισε νὰ στρώνει γιὰ μένα ἓνα τραπέζι κοντὰ στὴ φωτιά. Συγχρόνως μὲ ρώτησε ἂν ἤθελα νὰ πῶ, κι' ἐπειδὴ τοῦ ἀπάντησα: «Φέρε μου μισὴ μπουτίλια Ξερές», πῆρε μερικὲς μικρὲς μπουτίλιες μὲ ἀπομεινάρια κρασιοῦ καὶ μισογέμισε μ' αὐτὰ μιὰν ἄλλη μεγαλύτερη. "Ετσι τοῦλάχιστον μου φάνηκε, γιατί καθὼς διάβαζα τὴν ἐφημερίδα μου ἔρριχνα κρυφὲς ματιὰς στὴ διπλανὴ κουζίνα ὅπου εἶχε πάει τὸ γκαρσόνι. "Όταν μου ἔφερε τὸ κρασί, τὸ θρῆκα πολὺ ξεθυμασμένο κ' εἶχε μέσα ψίχουλα ἀπὸ ἀγγλικὸ ψωμί, πολλὰ περισσότερα ἀπ' ὅσα περιμένει κανεὶς νὰ θρῇ σ' ἓνα ἰσπανικὸ κρασί, ὅπως τὸ Ξερές. Μὰ στάθηκα ἀρκετὰ ἡλίθιος καὶ τὸ ἤπια χωρίς νὰ πῶ λέξι.

"Επειδὴ, παρ' ὅλ' αὐτὰ, ἤμουν πολὺ εὐδιάθετος, ἀπεφάσισα νὰ πάω στὸ θέατρο. Διάλεξα τὸ «Κόβεν Γκάρντεν». "Εκεῖ, ἀπὸ τὸ βάθος ἑνὸς θεωρείου τῆς πρώτης σειρᾶς παρακολούθησα τὴν παράστασι τοῦ «'Ιουλίου Καίσαρος».

Βλέποντας ὅλους αὐτοὺς τοὺς εὐγενεῖς Ρωμαίους πού πηγαινοερχόντουσαν στὴ σκηνή, ἐνοιώθα μιά ἀγνωστη κι' εὐχάριστη έντύπωσι. Τὸ ἔργο πού ἦταν ἓνα ἀνακάτεμα φαντασίας καὶ πραγματικότητος, ἡ ποιήσι του, τὰ φῶτα, ἡ μουσική, τὸ πλῆθος, τὰ θαυμάσια σκηνικά, μὲ θάμπωσαν τόσο ὥστε, ὅταν τὰ μεσάνυχτα ἔφυγα ἀπὸ τὸ θέατρο καὶ θρῆθκα ἔξω μὲ θροχή, μου φάνηκε ὅτι ἄφηνά μιά χώρα ὀνειρῶν, ὅπου ἔκανα πρὸ αἰώνων μιά ζωὴ ρωμαντική, γιὰ νὰ ξαναθρεθῶ σ' ἓναν κόσμον γεμάτο θορύβους, λάσπες καὶ ἀθλιότητα, ἀνάμεσα σ' ἓνα σωρὸ ὀμπρέλλες κι' ἀμάξια πού πηγαινοερχόντουσαν.

"Εμείνα μιά στιγμὴ ἀκίνητος στὸ δρόμο, σὰ νὰ αἰσθανόμουν πραγματικὰ τὸν ἑαυτὸ μου χωμένο μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμον. Μὰ μὲ ξανάφεραν στὴν πραγματικότητα τὰ ἀλλεπάλληλα σκουτήματα τῶν διαβατῶν καὶ πῆρα τὸ δρόμο τοῦ ξενοδοχείου μου, ξαναφέροντας στὸ μυαλό μου τὰ θαυμάσια πράγματα πού εἶχα δῇ. "Εκεῖ, ἀφοῦ ρούφηξα μερικὰ στρεΐδια κ' ἤπια ἓνα ποτήρι πόρτερ, ἔμεινα ὥς τὴ μιά τὸ πρωῒ, ἀνακαλῶντας στὴ μνήμη μου ὅσα εἶχα δῇ μὲ τὰ μάτια μου καρφωμένα στὴ φωτιά τῆς τραπεζαρίας. "Ημουν τόσο πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν ἀνάμνησι τοῦ ἔργου, ὥστε δὲν θυμοῦμαι πειὰ σὲ ποιά στιγμὴ εἶδα μέσα στὴν τραπεζαρία ἓναν ὠραῖο νέο, καλοφτιαγμένο, ντυμένο μὲ πολὺ κομψὸ γοῦστο μὰ καὶ μὲ μιά χαριτωμένη ἀτημελησία. Θυμάμαι μόνο ὅτι ἀντελήφθην τὴν παρουσία του χωρὶς νὰ καταλάβω πότε μπῆκε μέσα κι' ὅτι ἐξακολούθησα ἀκόμα νὰ ὀνειροπολῶ λίγη ὥρα μπροστὰ στὴ φωτιά.

Σηκώθηκα τέλος γιὰ νὰ πάω στὴν κάμαρή μου, πρὸς μεγάλη ἀνακούφισι τοῦ γκαρσονιῶ πού εἶχε ἀρχίσει ν' ἀποκοιμιέται. Καθὼς τραβοῦσα γιὰ τὴν πόρτα, πέρασα μπροστὰ στὸν κομψὸ αὐτὸ νέο καὶ εἶδα καθαρὰ τὰ χαρακτηριστικά του. "Αμέσως γύρισα πίσω καὶ τὸν ξανακύτταξα. Δέν μ' ἀναγνώρισε, μὰ ἐγὼ τὸν εἶχα γνωρίσει ἀμέσως.

"Ηταν ὁ Στῆρφορθ, ὁ ἀγαπημένος μου συμμαθητῆς στὸ λύκειο.

— Στῆρφορθ! τοῦ φώναξα, ἐνῶ ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατὰ. Δέν μὲ ἀναγνωρίζεις;

Μὲ κύτταξε μὲ τὸ ἴδιο βλέμμα ὅπως ἄλλοτε, μὰ οὔτε αὐτὴ τὴ φορά φάνηκε νὰ μ' ἀναγνωρίζῃ.

— Φοβᾶμαι ὅτι μὲ ξέχασες, τοῦ εἶπα.

— Θεέ μου! φώναξε ἔξαφνα. Μὰ ἐσύ εἶσαι ὁ μικρὸς Κόπερφιλντ!

Τοῦ ἄρπαξα τὰ δυὸ χέρια καὶ τοῦ τὰ ἔσφιξα, χωρὶς νὰ μου κάνῃ καρδιά νὰ τ' ἀφήσω. "Αν δὲν ἐνοιώθα μιά ψεύτικη ντροπὴ κι' ἂν δὲν φοβόμουν μήπως τὸν δυσαρρεστήσω, ὁὰ ριχνόμουν στὴν ἀγκαλιά του, κλαίγοντας ἀπὸ χαρὰ.

— Ποτέ, ποτέ, δὲν ἤμουν τόσο εὐτυχισμένος, ἀγαπητέ μου Στῆρφορθ! Τί χαρὰ πού νοιώθω γιατί σὲ ξαναβλέπω!

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος, ἀπάντησε σφίγγοντας μ' ἐγκαρδιότητα τὰ χέρια μου. "Ελα, Κόπερφιλντ, φίλε μου, ἄφησε τίς πολλὰς διαχύσεις.

Σκούπισα βιαστικὰ τὰ δάκρυα πού δὲν εἶχα κατορθώσει νὰ τὰ συγκρατήσω καὶ προσπάθησα νὰ χαμογελάσω γιὰ νὰ κρύψω τὴ συγκίνησί μου. "Επειτα, καθήσαμε ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο.

— Λοιπὸν, πὼς θρῆθηκες ἐδῶ; μὲ ρώτησε ὁ Στῆρφορθ, χτυπώντας με στὸν ὤμο.

— "Εφτάσα σήμερα τὸ πρωῒ μὲ τὸ λεωφορεῖο τοῦ Καντέρμπουρυ. Μένω στὸ Ντουόρ κοντὰ σὲ μιά θεία μου πού μὲ υἱοθέτησε καὶ μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τελείωσα τίς σπουδές μου. Καὶ σὺ, Στῆρφορθ;

— "Εγὼ εἶμαι φοιτητῆς στὴν "Οξφόρδη, δηλαδὴ πηγαίνω κάθε τόσο καὶ πλῆττω θανάσιμα σ' αὐτὴ τὴν πόλι. Γιὰ τὴν ὥρα, ξαναγυρίζω κοντὰ στὴ μητέρα μου. Εἶσαι ἓνα πολὺ ὠραῖο παιδί, Κόπερφιλντ! Σὲ ξαναβρίσκω ὅμοιο ὅπως ἦσουν ἄλλοτε, τώρα πού σὲ κυττάζω. Δέν ἄλλαξες καθόλου.

— "Εγὼ σ' ἀναγνώρισα ἀμέσως! τοῦ εἶπα. Μου ἦταν ἀδύνατον νὰ μὲ ξεχάσω ποτέ.

Γέλασε, φέρνοντας τὸ χέρι του στὰ πυκνὰ σγουρὰ μαλλιά του καὶ ξανάπε:

(Ἄκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

"Επειδὴ πολλοὶ ἀναγνώσται μας μᾶς παρεπονήθησαν διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ καταστρέφουν τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀποκόπτοντες ἐβδομαδιαίως τὸ δελτίον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα διανέμει τὸ «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τὰ δελτία αὐτά.

Τὰς ἐκδόσεις μας θά προμηθεύεσθε πλέον ἐλεύθερα, χωρὶς δελτία, διὰ τῆς καταβολῆς μόνον τοῦ ἀντιτίμου των.

Διὰ τὰ ἔργα τα ὁποῖα θά ἐκδίδωμεν μηνιαίως θά εἰδοποιούμεν τοὺς ἀναγνώστας μας διὰ τοῦ περιοδικοῦ.